

Věznice Nové Sedlo

Terapeutické programy ve věznici
Programy protidrogové prevence
Spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi

Měřín 1. - 3. 12. 2008 PhDr. Irena Faltejsková
Bc. Tomáš Koňák

Jaká je zakázka společnosti ve vztahu k odsouzeným?

- Zajistit bezpečnost během výkonu trestu
 - izolace
 - zabezpečení + bezpečnost
- Zajistit bezpečnost po výkonu trestu
 - snížení rizika recidivy
 - Práce se má zaměřit na hodnocení rizika nebezpečnosti a rizika recidivy. Odhad rizika recidivy není prognózou, jde o vypíchnutí rizikových oblastí, na nichž je potřeba s konkrétním vězněm pracovat.
- V rámci zacházení je nutné s odsouzeným pracovat
 - na oblasti „léčby“ drogové závislosti
 - na oblasti minimalizace rizik recidivy trestné činnosti

Základní východiska a směry protidrogové politiky ve VS ČR

- Národní strategie protidrogové politiky, chválený vládou ČR
- Uplatnění multidisciplinárního přístupu (mezioborové, mezisektorová spolupráce)
- Akční plán VS ČR -mj. vytvoření certifikovaných programů, vycházející z obecných a spec. standardů
- Diferencovaný výkon trestu pro uživatele drog
- Vytváření nabídky programů odpovídající pomoci osobám závislým na drogách v podmínkách výkonu trestu

Terapeutické služby ve věznicích (de iure)

Zákon o výkonu trestu odnětí svobody č. 169/1999, § 57 a Vyhláška č. 345/1999 Ministerstva spravedlnosti § 94 nařizuje Ve vazebních věznicích a věznicích Vězeňské služby České republiky zřízení a činnost specializovaných oddělení pro výkon trestu odsouzených

- s poruchami duševními a poruchami chování nebo s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním psychotropních látek
- s poruchami duševními a poruchami chování nebo s poruchou osobnosti a chování
- s mentální retardací
- pro výkon trestu odsouzených s nařízenou ochrannou léčbou v ústavní formě.

Terapeutické služby ve věznicích (de facto)

- PRO KOHO

- Psychiatrické diagnózy (F70 a F71; F60 – F61; F10 – F19), akutní dekompenzace, další specifické skupiny (mladiství, trvale prac. nezařaditelní, matky s dětmi, sexuální devianti...)

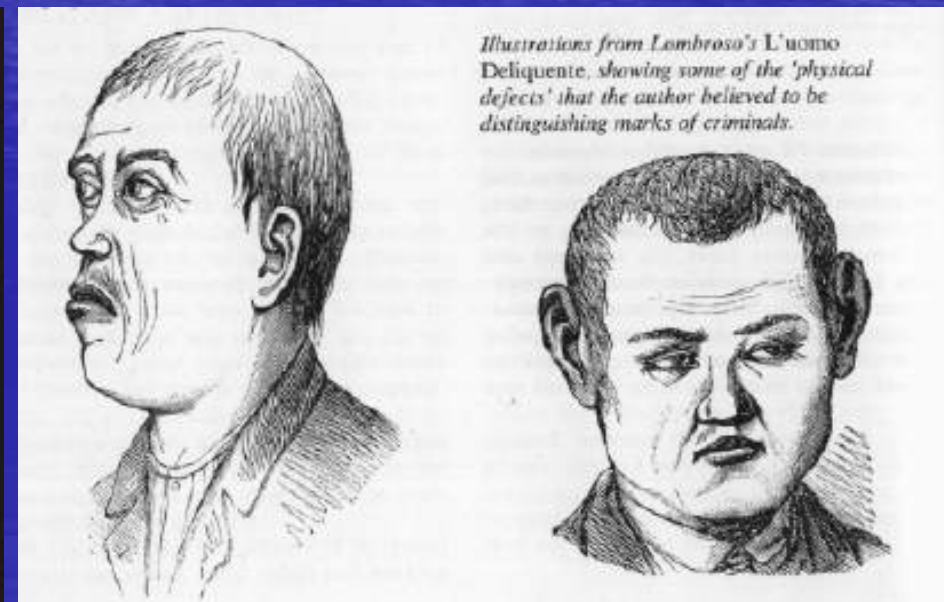
- S JAKÝM CÍLEM

- Odstranění (zmírnění) příznaků, změna vzorců myšlení a chování, „izolace“

- JAKÝM ZPŮSOBEM

- Pobytová „léčba“ - systém terapeutické komunity, krizová intervence, individuální terapie

Faktory korelující s rizikem recidivy

Faktory korelující s rizikem recidivy (současné teorie R/N)

- Faktory statické
 - Pohlaví, věk, trestná činnost, „osobnost“ ...
- Faktory dynamické
 - Vzdělání
 - Pracovní návyky
 - Kriminální subkultura
 - Závislosti
 - Postoje, hodnoty, vzorce myšlení a chování

(viz. např. Bonta)

Protidrogová politika ve Věznici Nové Sedlo -

Východiska

- Naplnění zakázky společnosti (minimalizace rizik) - redukce poruchy, práce s trestnou činností ⇒ **primární rámec terapeutické péče**
- Odborné aktivity obsahově vychází **dle možnosti** ze standardů odborné způsobilosti

Programy

- Realizace programů v oblasti primární, sekundární a terciální prevence
- Zabezpečení kontinuální péče
 - spolupráce s NNO,
 - Být respektovanou součástí kontinua drogových služeb (drogové prevence).
- Profesní vzdělávání zaměstnanců

Primární prevence

- **Cíl** - zastavit nárůst užívání drog výchovou ke zdravému životnímu stylu, poskytování informací, posilování osobní odpovědnosti
klíčové oblasti – rodina, vzdělání, efektivní komunikace, znalosti o drogách, rizikové skupiny, zdravý životní styl bez drog
- Institut - Poradna drogové prevence (působnost od. r.
- Formy práce – přednášky, beseda, pravidelná osvětová činnost

Sekundární prevence

- Cíl – poskytnout odsouzeným, kteří přišli do styku s drogami dostupnou a profesionální pomoc
- Klíčové oblasti - snižování soc. a zdravotních rizik, posilování motivace k abstinenci, udržení životního stylu bez drog, řešení vztahových a rodinných problémů, řešení otázek spojených s prací, bydlením, prevence relapsu ...
- Formy práce
 - terapeuticko výchovný program realizovaný komunitní formou
 - Modul
- Institut
 - Specializované oddělení – vybraná cílová skupina
 - Poradna drogové prevence – standardní výkon trestu

Terciální prevence

- Cíl - snížení negativních dopadů sociálních a zdravotních
- Sběr dat v oblasti drog
 - Registr uživatelů drog
- Vzdělání

Bezpečnostní hledisko

- Monitoring moči
- Konfirmace, forenzní řízení
- Kontrola při vstupoech
- Balíčky
- Drogoví psi

Oblast legislativvní

- Žloutenky - výměnný program
- 171 - nedodržení léčby

Struktura programů protidrogové prevence ve Věznici Nové Sedlo

- Poradna drogové prevence
 - Primární prevence na NO
 - Motivační program na standardním VT
- Specializované oddělení
- Bezdrogová zóna s minimálním terapeutickým programem

Specializované oddělení

- Psycholog, speciální pedagog, sociální pracovníce, vychovatel-terapeut, vychovatelé, externisté – jóga
- Terapeutický program - poznání (sebenáhled) a přijetí sebe sama jako součásti širšího celku, přebírání zodpovědnosti, zvládnutí konkrétních dovedností, nalezení smyslu života, hodnotové orientace, osobnostní růst, schopnost klást si reálné a společností akceptovatelné cíle
- **Skupinová terapie, terapie zaměřená na delikt a hodnotová orientace, sociálně psychologický výcvik**
- Individuální terapie, prevence relapsu, edukativní programy
- Komunitní prvky - fáze, body,
- Supervize - zahájena v r. 2007, **oblasti** – supervize programu (funkce, bodování, cíle), týmu (vztahy, řešení konfliktů apod.), aktivit (stanovení cílů, volba vhodných prostředků),

Externí supervize

- Realizována **MUDr. Petrem Nevšímalem**, TK **Magdaléna**, Mníšek p. B., vedoucí komunity a její programový ředitel, více jak 10 letá zkušenost s vedením komunity, supevizní výcvik, supervize Kaleidoskopu, Linky bezpečí,
- zahájena v r. 2007, **kontraktování** – zhodnocení naléhavosti problému, komplexního uchopení (klient, tým, terapeut, program, vězeň. systém), celkové možnosti (časové, odborné, personální ...),
- frekvence setkávání – 4 hod./měsíčně,
- **oblasti** – supervize programu (funkce, bodování, cíle), týmu (vztahy, řešení konfliktů apod.), aktivit (stanovení cílů, volba vhodných prostředků),
- **funkce** – podpora dosažení odborné kvality programu (co je nezbytné, aby program obsáhl), jednotlivých aktivit (stanovení cílů a prostředků jejich dosažení), jednotlivce (orientace, nejistoty), stmelení týmu, kvalitní konzultace.

Spolupráce s NNO

- Rodiče Praha, White Light I Ústí n.L., Sananim Praha, Mosty Most,
- realizovány besedy s odsouzenými na SpO. Odsouzení sami kontaktují sdružení, upřesňují si spolupráci,
- nabídky – pracovní uplatnění, služba mentora, rekvalifikace, sociál. práv. poradenství, následná péče formou terapeutického programu,
- oblasti vítané spolupráce – primární prevence, případná terciální prevence,
- nepodporujeme – nabourávání se do aktivit sociální pracovnice, kurátora apod.,
- požadujeme – dodržování minimálních standardů poskytovaných služeb.

Shrnutí

- Zákon nám ukládá poskytovat specializované zacházení přesně vymezeným kategoriím odsouzených.
- Pro tyto kategorie odsouzených jsme zřídili specializovaná odd., kde realizujeme terapeutické programy.
- V rámci terapeutických programů se snažíme pracovat s **konkrétní trestnou činností** a s **konkrétními riziky** s cílem snížit tato rizika.
- Stanovení kategorií, sjednocení diagnostiky, vývoj standardizovaných ter. programů a jejich evaluace = **jedny z hlavních úkolů Vězeňské služby ČR, Psychologického pracoviště VSČR.**